

عنوان مقاله:

تبیین مفاهیم عرفانی آرایه های حرم مطهر رضوی در عهد صفوی (با تاکید بر صحن عتیق)

محل انتشار:

مبانی نظری هنرهای تجسمی، دوره 6، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

ملوسک رحیم زاده تبریزی - گروه مطالعات تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی، دانشکده هنر واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

محمد خزایی - گروه گرافیک دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

محمد عارف - دانشیار و عضو هیات علمی دانشکده هنر دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی

خلاصه مقاله:

حرم مطهر رضوی با شکوه ترین بارگاهی است که در طی ادوار مختلف، هنرمندان تلاش کرده اند آثار بی بدیلی را در آن به یادگار بگذارند. در عهد صفویه، حرم رضوی ضمن توسعه، بسیار آراسته شده و مانند الگویی در ادوار بعد نیز تکرار گردیده است. علت این تاثیرگذاری و شناخت آرایه های این عهد، به همراه درک مفاهیم و معانی آن ها از دلایل مهم این پژوهش بوده است؛ لذا، در این مقاله، سعی می شود ضمن بررسی آرایه های عهد صفوی حرم مطهر رضوی، مفاهیم مستتر در هنرهای آن مکان مقدس، تحلیل و تبیین شود و پاسخ متقن به این سوال داده شود که: مفاهیم آرایه های حرم مطهر رضوی و علت استفاده از آن ها در دوره صفویه چه بوده است؟ این مقاله کیفی بوده و با استفاده از منابع مکتوب و تحقیقات میدانی انجام شده و روش آن توصیفی، تحلیلی - تاریخی است؛ شیوه جمع آوری و روش تجزیه و تحلیل مطالب به روش استقرایی است و دستاوردها نشان می دهند: مفاهیم عرفانی پنهان در آرایه ها در عهد صفوی، کاملاً با قداست این فضای مقدس و هم چنین، با اعتقادات شیعی و اندیشه وحدت وجود، به دلیل آن که مظاهر نمادین نور هستند، همراه و هم-راستا بوده و علاوه بر زیبایی بخشی و تلطیف فضا، تجلی حق را داراست؛ این موضوع به دلیل پیوند هنرمندان این دوران با سلوک عملی بوده؛ که به وسیله آموزه های عرفانی از طریق فتوت بر قلب و روح و رفتار و احوال آنان رسوخ کرده و بر هنرشان تاثیر گذاشته است؛ به این دلیل بوده که از این زمان استفاده از آرایه ای چون طلاکاری خصوصاً برای بارگاه دیگر ائمه (ع) بدعت هنری می شود.

کلمات کلیدی:

مفاهیم عرفانی، آرایه ها، حرم مطهر رضوی، عهد صفویه، صحن عتیق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1379584>

